

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/23/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320200573
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8320200573.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v právnej veci žalobcu Ing. O. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXXX/X, Z., zastúpený H. Y., bytom G. XXXX/X, Z., proti žalovanému Slovenská sporiteľňa, a.s., Tomášikova 48, Bratislava - Suché mýto 4, zastúpenému: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., Bočná 10, Košice, o určenie neplatnosti zmluvy s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Humenné zo dňa 17.02.2023 č.k. 21Csp/19/2020 - 146, jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že o výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 256 ods. 1 C.s.p. Uviedol, že na základe právneho názoru vysloveného v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 40/2022, ktoré rozhodnutie bolo vydané v danej právnej veci, týmto právnym názorom bol viazaný, a preto rozhodol o povinnosti žalobcu nahradiť žalovanému vzniknuté trovy konania. Uviedol, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom skutočnosti, že žalovaný mu nedoručil doklady, ktoré súvisia so zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Zároveň nepreukázal, aby na jeho strane boli splnené dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 C.s.p. a pokiaľ žalobca zaviniť zastavenie konania, súd prvej inštancie priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

3. Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol uznesenie zmeniť tak, aby náhrada trov konania stranám nebola. V odvolaní uvádza, že v konaní nebol poučený ako spotrebiteľ, poukázal na § 295 C.s.p., keď žalovaný mu odmietol, resp. ignoroval jeho požiadavku vydať mu kópiu výpisov z úverového účtu. Keďže nebol súdom poučený o svojich právach a povinnostiach ako spotrebiteľ, bolo to sporové konanie, doklady mohol a mal vyžiadať súd od žalovaného. Zdôraznil, že v tejto veci nebolo nariadené ani jedno pojednávanie na súde prvej inštancie, pretože ako žalobca musel vziať späť žalobu, keďže žalovaný mu nevydal ročné výpisy všetkých platieb vedených na úverovom účte z pôvodnej študentskej pôžičky, donútil ho splácať minimálne 130 eur mesačne úver, keď táto suma predstavovala celé jeho výživné od otca. Išlo pritom o pôžičku + pokuty, sankcie, poplatky za vedenie úverového účtu a podobne. Bola pritom rozpísaná istina vo výške 13.000 eur, aj keď on si požičal len 8.500 eur od žalovaného. Pôžička bola splácaná takmer 12 rokov, aj keď v zmluve je uvedená doba splácania pôžičky 10 rokov. V tom čase on ako dlžník bol v hmotnej núdzi, poberal sociálne štipendium a počas splácania úveru iný príjem nemal. Na základe týchto dôvodov navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

5. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je.

6. Ako je zrejmé z obsahu spisu, žalobou podanou na súde prvej inštancie dňa 18.02.2020 sa žalobca vo vzťahu k žalovanému domáhal určenia neplatnosti Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 17.12.2009. Žalobca následne ešte pred prvým pojednávaním zobral žalobu späť s argumentáciou, že žalovaný na jeho požiadanie mu nedoručil doklady, ktoré súvisia so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a z ktorých by bolo zrejmé, z čoho pozostáva jeho aktuálny dlh vo výške 1.689 eur, keď na tieto skutočnosti poukazoval už v žalobnom návrhu.

7. V dôsledku tejto situácie súd prvej inštancie uznesením z 22.07.2020 č.k. 21Csp 19/2020-29 konanie zastavil a náhradu trov konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným nepriznal.

8. O odvolaní žalovaného proti tomuto uzneseniu, konkrétne proti výroku o trovách konania, rozhodoval Krajský súd v Prešove ako súd odvolací uznesením zo 17.03.2021 č.k. 2CoCsp 57/2020-54, keď potvrdil uznesenie vo výroku II.

9. Proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove podal dovolanie žalovaný, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 28.04.2022 č.k. 6Cdo 40/2022 - 108, ktorým uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Podľa záverov dovolacieho súdu, priamo z textu zákonného ustanovenia § 257 C.s.p. plynie, že súd by mal podľa tohto ustanovenia rozhodovať iba vo výnimočných prípadoch. Zmyslom predmetného zákonného ustanovenia je, že ak súd zvolí postup podľa neho, nemôže žiadnej zo strán, ani úspešnej, ani neúspešnej, priznať náhradu trov konania. Zároveň nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ust. § 257 C.s.p. a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznámil a táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia. Dovolací súd zdôraznil, že v prípade použitia § 257 C.s.p. je povinný súd vytvoriť procesný priestor umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia. Zároveň existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd vo svojom rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť, pretože v opačnom prípade by mohlo ísť o postup, ktorý by mohol mať znaky svojvôle. Aj podľa ustálenej súdnej praxe výnimočnosť použitia ustanovenia § 257 C.s.p., ako aj to, v čom súd videl, že išlo o prípad hodný osobitného zreteľa, musí byť náležite odôvodnené.

10. Podľa § 251 C.s.p., trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

11. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

12. Podľa § 257 C.s.p., výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

13. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnej strane alebo strane, ktorej to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania sa vychádza zo zásady zodpovednosti za výsledok. Táto zásada sa neuplatní vtedy, ak sú splnené podmienky pre postup podľa § 257 C.s.p.

14. Zásada procesnej zodpovednosti za výsledok konania sa uplatňuje pre každé konanie. Ustanovenie § 257 C.s.p. predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 C.s.p.) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 C.s.p.). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia

zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982).

15. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 C.s.p. vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 17/2009, 5 Cdo 67/2010 či 3 MCdo 46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 C.s.p. považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07, či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000).

16. Ustanovenie § 257 C.s.p. neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami (pozri nález Ústavného súdu ČR, I. ÚS 2862/07). Použitie § 257 C.s.p. neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná, alebo, že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.

17. Podľa § 256 ods. 1 C.s.p., ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

18. Citované zákonné ustanovenie vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia zastavenia konania. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách. Pokiaľ žalobca žalobu musel zobrať späť pre správanie žalovaného spočívajúce napr. v úhrade žalovanej sumy po začatí konania, potom je potrebné konštatovať, že žalovaný procesne zavinil zastavenie konania. Ak by žalobca žalobu zobral späť bez udania dôvodu alebo bez toho, aby išlo o reakciu na správanie žalovaného a teda nemožno pričítať procesné zavinenie žalovanému, znáša trovy žalovaného žalobca. Ak by žalobca dôvod späťvzatia na strane žalovaného len tvrdil, no nepreukázal, súd môže konštatovať, že procesné zavinenie žalovaného nebolo preukázané a priznať tak nárok na náhradu trov konania žalovanému.

19. Ak navrhovateľ vezme návrh späť a nejde o prípad podľa § aktuálne 256 ods. 2 C.s.p., z procesného hľadiska zásadne platí, že zavinil zastavenie konania a preto je povinný nahradiť odporcovi trovy konania (R 49/1993).

20. Obsah spisu potvrdzuje, že žalobca pred prvým pojednávaním písomným podaním doručeným dňa 20.07.2020 (č.l. 28) oznámil súdu prvej inštancie, že žalobu berie späť s tým, že žalovaný mu za 7 mesiacov nedodal doklady potrebné k žalobe. Späťvzatím žaloby žalobca zavinil zastavenie konania a s ohľadom na uvedený obsah späťvzatia žaloby nemožno konštatovať, že by k tomuto úkonu došlo v dôsledku správania sa žalovaného. Z procesného hľadiska preto platí, že žalobca zavinil zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť žalovanému vzniknuté trovy.

21. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie s ohľadom na túto situáciu, nevzhladol dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by opodstatňovali aplikáciu ust. § 257 C.s.p. na rozhodnutie o trovách prvoinštančného konania.

22. Z uvedených dôvodov, keďže súd prvej inštancie správne dospel k vyššie uvedeným záverom, odvolací súd uznesenie ako vecne správne potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p.

23. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanému v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

24. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).